

Mottagare:

Mål nr: M 4600-19

Mark- och miljödomstolen i Växjö

Yttrande på Swerock ABs överklagan gällande tillstånd till täkt av berg på fastigheten Engaholm 1:1

Ändrad användning av det strandskyddade området är så omfattande att det krävs dispens, vilket inte kan ges eftersom Swerock AB inte kunnat visa att täkten innebär ett ”angeläget allmänt intresse”. Våra skäl till att dispens inte kan ges listas nedan.

Enligt Hushållningsbestämmelserna i 2 och 3 kap. miljöbalken ska hänsyn tas till om det föreligger ett objektivet behov av täktens material. Vi menar att det finns lämpligt material i befintliga täkter.

Det är inte visat att befintliga täkter inte kan tillgodose behovet i aktuellt område (även Skåne). Bilaga 1 visar att runt Växjö och Alvesta finns idag, inom rimliga avstånd, inte mindre än 10 täkter som årligen får leverera maximalt 3 160 000 ton ballast. Inom ca tre mil från centrala Växjö och Alvesta finns det åtta täkter. Fyra av dessa ligger på ett avstånd av maximalt 16 km från Växjö. De bergtäkter som idag bedriver verksamhet anser vi ligger inom ett rimligt transportavstånd till det område som den nu aktuella bergtäkten är tänkt att försörja med marginal. Sex av täkterna har långa återstående tillståndstider i nuvarande tillstånd. Vi menar därför att lokaliseringen är olämplig enligt 2 kap 6§ första stycket MB.

Materialet i Engaholm är inte unikt och utgör inget riksintressant material

Det finns flera täkter i området som kan leverera sten med kulkvarn under 10 och under 7. Samhällsbehovet av bergmaterialet är mer än väl tillgodosett genom befintliga täkter, även vad gäller den hårdaste stenen och sten för betongproduktion, samt järnvägsbakad (se bilaga 1). Det sökta täktområdet behöver inte tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse. Bolagets angivna särskilda skäl ska därför inte beaktas, och bolagets ansökan om täktverksamhet bör avvisas. Det är heller inte visat att Engaholmstakten kan leverera kulkvarn under 7 (se bilaga 3). Man hänvisar även till Skrikarhyttan, vilket är en väl dokumenterad porfyrfyndighet, inte granit.

Enskilt bolags intressen inte avgörande

Bergtäktmaterial för olika ändamål förutom betong (asfalt, järnväg och annan ballast) måste också bedömas för samhälleliga behov i området, och inte för ett enskilt företags behov. Bolaget hänvisar till att de saknar egen täkt i södra Sverige som kan producera material med kulkvarn under 7. ”Det är inte korrekt att hänvisa till bolagets interna behov och att bolagets interna behov kan vara till nytta ur konkurrenshänsyn. Varje enskild verksamhetsutövare har ett kommersiellt intresse av att bryta materialet, men ett enskilt bolags kommersiella intressen kan inte vara avgörande för behovsbedömningen enligt miljöbalkens regler.” (M 2330-17 MÖD).

Täktverksamhetens nytta för allmänheten står inte i rimlig proportion till intrånget

Det är inte visat att det saknas bergkrossalternativ av tillräcklig kvalitet, eller att ingreppet i naturen inte kan undvikas, genom annat material från sökandens egna pågående täktverksamheter eller från andra täktverksamheter. En tidigare etablerad täkt har en fördel jämfört med nyetablering med hänvisning till att ingrepp i markområdet har skett. Ett optimalt utnyttjande av materialet inom ett redan påbörjat område bidrar till långsiktigt god hushållning med såväl naturgrus som bergråvara.

Befintlig verksamhet har också en större acceptans hos allmänheten än samma störningar från en nyetablerad verksamhet. Det finns anledning att utnyttja de platser där täkter bedrivs idag och vars materialinnehåll motsvarar framtidens behov, så länge materialet räcker.

Strandskydd vid vattendrag hörande till Mörrumsåns vattenssystem

Den befintliga vägen vid brytningsområdet går genom strandskyddat område vid en bäck som mynnar i Salen och hör till Mörrumsåns vattensystem. Tre gölar och Lillsjön ligger också inom påverkansområdet och avrinning från dessa sker också till sjön Salen (se vår tidigare överklagan, dnr 551-9381-17). Att skogsbruk negativt påverkat vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden gör inte dessa vattendrag mindre viktiga. Naturligtvis hindrar täktverksamhet också tillgängligheten till dessa naturområden (se vårt överklagande).

Avståndet till användningsområden minskar inte avsevärt

Avståndet för täkttransporter till användningsområden minskar inte avsevärt genom en täkt i Engaholm, jämfört med avstånd från andra täkter. Om Swerock ABS transporter från Alvesta skall gå till deras asfaltsverk i Skåne och Småland tycks avståndet snarare bli längre (se bilaga 2).

Samhällsintresset av en väl fungerande konkurrensutsatt marknad

Vår sammanställning visar att befintliga täkter går på halvfart. Swerock är en stor aktör på marknaden, det är inte svårt att förstå att ett vinstdrivande företag försöker öka sina marknadsandelar i Kronoberg. I det aktuella avsättningsområdet Växjö-Alvesta är det 10 olika företag som driver 10 olika täkter. Det finns ingen aktör som har en dominerande ställning (se bilaga 4).

2019-12-16

Naturskyddsföreningen i Alvesta
alvesta@naturskyddsforeningen.se

Kontakt

Per Darell
072 508 66 86
Rökesvens väg 14
342 34 Alvesta